

Η διάρθρωση του Ε.Π.Σ.Λ. ακολουθεί, στις γενικές του γραμμές, τον ισχύοντα διαχωρισμό σε τρεις κύριες βαθμίδες: (προ)Δημοτική εκπαίδευση – Γυμνασιακή εκπαίδευση – Λυκειακή εκπαίδευση.

Το Γυμνάσιο είναι μέσος – και γι’ αυτό κρίσιμος – πυλώνας. Θα πρέπει να αξιοποιεί και τη γνώση που αποκτήθηκε στο Δημοτικό και να προετοιμάζει για το Λύκειο. Έτσι, η κατανομή της διδακτικής ύλης γίνεται και εδώ σε θεματικές ενότητες που συνεχίζουν ή και συμπληρώνουν τις αντίστοιχες του Δημοτικού. Το κέντρο βάρους, ωστόσο, ρίχνεται εξίσου και στη θεωρία, τον γραμματικό και γραμματολογικό «κώδικα» της λογοτεχνίας, γι’ αυτό η επιλογή των κειμένων θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη της και αυτή την αναγκαιότητα.

Για τη θεματική διάρθρωση του μαθήματος της Λογοτεχνίας Γ’ Γυμνασίου προτείνονται οι ακόλουθες ενότητες:

Γ’ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

«ΜΕΤΑΙΧΜΙΑΚΗ» ΒΑΘΜΙΔΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΥΚΕΙΟ			
Γ’ ΓΜΝ.	Οικουμενικές αξίες & λογοτ. (ανθρώπινα δικαιώματα & αξίες του «ενεργού πολίτη»)	Ο τόπος μου και οι άνθρωποι (Λογοτεχνία & τοπική Ιστορία - κοινωνία)	Λογοτεχνία και Εφηβεία
αντιστοίχιση με ΘΕΜ. ΑΞΟΝ.	Και τα τρία θέματα εντάσσονται, υπό την ευρεία έννοια, στον θεματικό άξονα: ΛΟΓ. & ΑΝΘΡ. ΣΧΕΣΕΙΣ [η σχέση με τον άλλο και με τον εαυτό]		
Ειδικό Δείκτης επάρκειας:	<p>> εξέταση λογοτεχνικών κειμένων, σε αναγκαία διαθεματική συνάρτηση με την Πολιτική Αγωγή, για να αναδειχθεί</p> <ul style="list-style-type: none"> η «φυσική» έδραση αλλά και η ιστορικότητα (σχετικότητα ανά εποχή) θεμελιωδών αξιών και δικαιωμάτων του ανθρώπου, όπως η ελευθερία, η ειρήνη, η δικαιοσύνη, η δημοκρατία, το δικαίωμα της ζωής, της μόρφωσης, η ισονομία και η ισοπολιτεία, η κοινωνική αλληλεγγύη αλλά και το δικαίωμα στη διαμαρτυρία, ο σεβασμός του «διαφορετικού» (με βάση το φύλο, το χρώμα, τη θρησκεία, την κοινωνική θέση κλπ.), ώστε να γίνει αντιληπτό στους μαθητές ότι τα ιδεώδη αυτά δεν είναι δεδομένα και αυτονόητα αλλά απαιτούν την αγωνιστική εγρήγορση και το δημοκρατικό ήθος του 	<ul style="list-style-type: none"> έμφαση στο γεωφυσικό, βιοφυσικό και ανθρωπογεωγραφικό περιβάλλον του «κόσμου της Κύπρου» αναφορές στη λαϊκή παράδοση του νησιού, την ιστορία και τους εθνικούς αγώνες, τη θρησκευτική ζωή, τα σύγχρονα προβλήματα και την κοινωνική ζωή και δράση 	<p>> ευρύ φάσμα κειμένων από τη σύγχρονη & παλαιότερη λογοτεχνία, ελληνική και ει δυνατόν ξένη, με έμφαση:</p> <ul style="list-style-type: none"> στον «κόσμο του εφήβου» και στα σημερινά προβλήματα της νέας γενιάς στο αξιακό σύστημα των μεγαλύτερων και των νεότερων («χάσμα γενεών») στον μεταίχμιακό ου-τόπο ανάμεσα στην παιδικότητα και την ενηλικίωση: «κρίση της εφηβείας» και συγκρότηση ταυτότητας (αυτοσυνειδησίας) στο μυθιστόρημα «της εφηβείας» ή «μαθητείας»: πορτρέτα εφήβων στον δρόμο προς την ενηλικίωση <p>> εν δυνάμει σύνδεση με την Ψυχολογία (ειδικά «του εφήβου»)</p>

	«ενεργού πολίτη» για να κατακτηθούν και να διαφυλαχθούν		
--	---------------------------------------------------------	--	--

Τα πυρηνικά κείμενα του Α΄ και Β΄ Τετραμήνου για τη Γ΄ Γυμνασίου είναι τα ακόλουθα:

Α΄ Τετράμηνο

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ και ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Α. ΑΓΩΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ – ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΠΟΛΕΜΟΥ

Θέλει αρετήν και τόλμην η Ελευθερία...

- Διονύσιος Σολωμός, *Ελεύθεροι Πολιορκημένοι* [Η νύχτα της Εξόδου] (σχεδιάσμα β΄ και σχεδιάσμα γ΄)

Β. ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ, ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

- Σωτήρης Δημητρίου, «Το ποταμάκι με τους γυρίνους»

Γ. ΤΑ ΟΠΛΑ ΤΗΣ ΠΟΙΗΣΗΣ – ΠΑΝΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΙΔΑΝΙΚΑ

- Μίλτος Σαχτούρης, «Το ψωμί»

Ο ΤΟΠΟΣ ΜΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

Της γλυκείας χώρας Κύπρου...

- Βασίλης Μιχαηλίδης, «Η 9η Ιουλίου του 1821 εν Λευκωσία Κύπρου» (αποσπάσματα)

Β΄ Τετράμηνο

ΤΟΠΟΣ ΜΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

- Κυριάκος Χαραλαμπίδης, «Παιδί με μια φωτογραφία»
- Κώστας Μόντης, *Κλειστές πόρτες* (απόσπασμα)

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΕΦΗΒΕΙΑ

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΦΗΒΕΙΑΣ

- Χαλίλ Γκιμπράν, *Ο Προφήτης* (απόσπασμα)

ΠΟΡΤΡΕΤΑ ΕΦΗΒΩΝ ΣΤΟΝ ΔΡΟΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΗΛΙΚΙΩΣΗ

Η ερωτική αφύπνιση και η συγκρότηση ταυτότητας

- Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, «Όνειρο στο κύμα» (αποσπάσματα)

Ακολουθεί πίνακας με ενδεικτικό ετήσιο προγραμματισμό περιόδων για τη Γ΄ Γυμνασίου:

Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ (3 περ. / εβδομάδα)	Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ	74 μέρες = 15 βδομάδες = 45 περίοδοι	Πυρηνικά: 20 περ. Συνεξεταζόμενα: 14 περ. Λογοτεχνικό Βιβλίο: 6 περ. Επαναλήψεις / Αξιολόγηση: 5 περ.
(3 περ. / εβδομάδα)	Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ	74 μέρες = 15 βδομάδες = 45 περίοδοι	Πυρηνικά: 20 περ. Συνεξεταζόμενα: 14 περ. Λογοτεχνικό Βιβλίο: 6

			περ. Επαναλήψεις / Αξιολόγηση: 5 περ.
--	--	--	---------------------------------------------

*** ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ**

1. Σε ό,τι αφορά τη μεθόδευση της διδασκαλίας είναι σαφές, από την παρουσίαση των θεμάτων, ότι δίνεται έμφαση: (α) στη **σύγκριση** των κειμένων με γνώμονα το σχήμα «παλαιό / σύγχρονο», ώστε να καταδειχθεί η ιστορικότητα και η διαχρονική εξέλιξη των θεμάτων («τόπων») και τρόπων της λογοτεχνικής δημιουργίας, αλλά και η διαλογική σχέση που αναπτύσσουν τα κείμενα γύρω από τον ίδιο θεματικό άξονα ή «σύνδεσμο». (β) στο **άνοιγμα** της διδασκαλίας σε κείμενα που ανήκουν όχι στενά στην ελληνική παράδοση αλλά στην ευρύτερη πνευματική παράδοση της οποίας η ελληνική αποτελεί αναπόσπαστο μέλος (την όμορη: της Μεσογείου και των Βαλκανίων, αλλά και τη συνολικότερη ευρωπαϊκή), καθώς και σε διαθεματικές συναρτήσεις με άλλα γνωστικά αντικείμενα, όπου κρίνεται απαραίτητο, για την εμβάθυνση της διδασκαλίας. (γ) στην **επικαιροποίηση** των θεμάτων: η σκοπιά που επιλέγεται, για την εκκίνηση και την κατάληξη του προβληματισμού, είναι αυτή της σύγχρονης εποχής, ακριβώς γιατί είναι η πιο οικεία και ενδιαφέρει πιο άμεσα τους μαθητές.

2. Τα Πλαίσια Μάθησης καθορίζουν τα πυρηνικά κείμενα τα οποία είναι κοινά για όλα τα σχολεία. Επισημαίνεται ωστόσο πως συνεχίζεται η διδακτική **πρακτική της συνανάγνωσης / συνεξέτασης των κειμένων**, σύμφωνα με την οποία ο/η εκπαιδευτικός επιλέγει ελεύθερα τα συνεξεταζόμενα κείμενα τα οποία αποτελούν το 50% των διδασκόμενων σε κάθε τάξη λογοτεχνικών κειμένων.